

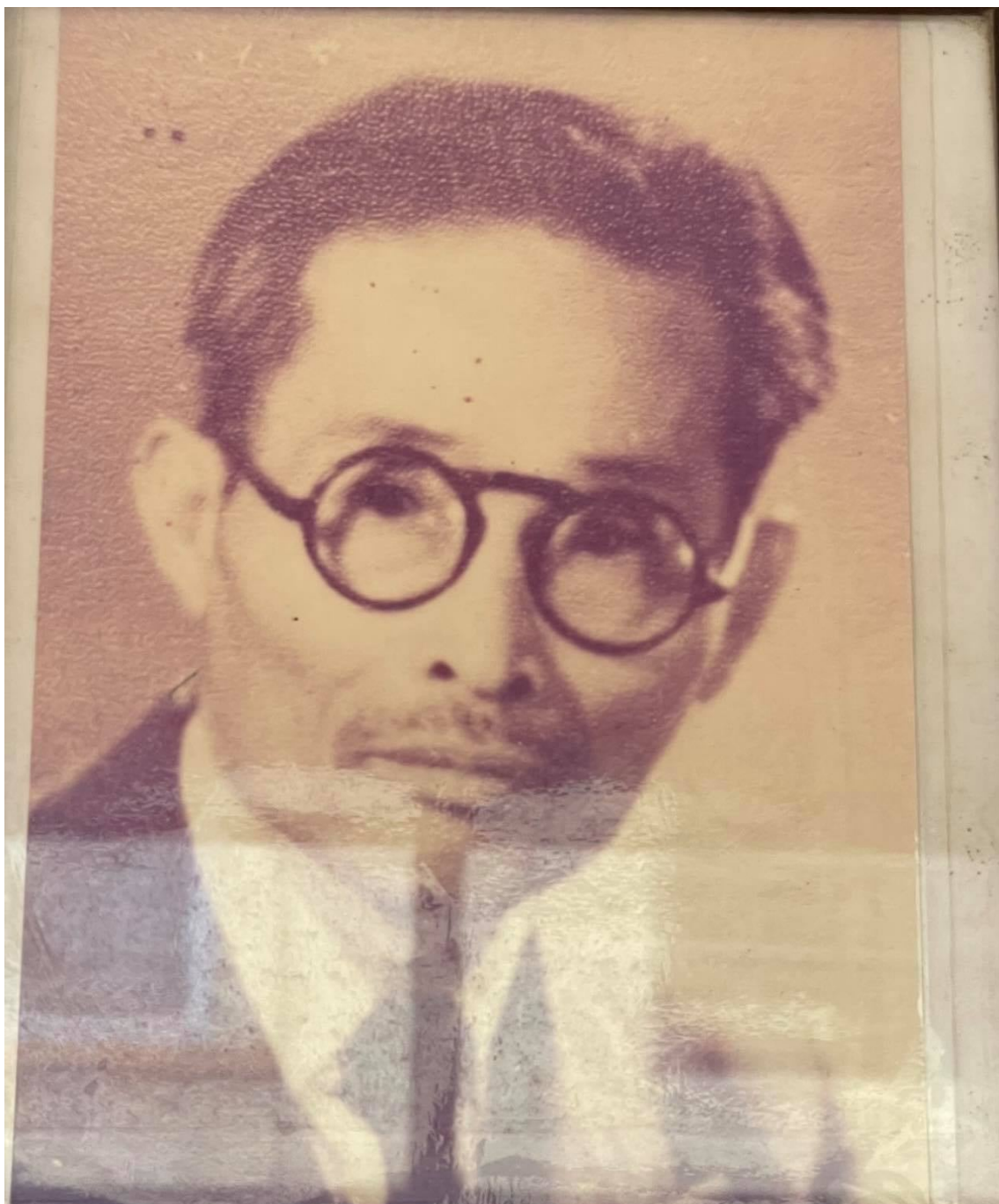
Kỷ niệm 80 năm Cách mạng Tháng Tám và Quốc khánh 2/9: Người cán bộ cần kiệm - liêm chính

20:38 17/08/2025

Tôi sinh ra trên mảnh đất xã Tứ Kỳ (TP. Hải Phòng). Mấy mươi năm xa cách, còn vọng vang trong tâm câu hát thuở học trò, bom đạn chiến tranh: “Hải Dương quê em bốn mùa đồng xanh bát ngát/ Đất quê Anh hùng Đường 5 lịch sử”... Biết bao kỷ niệm về quê hương, gia đình, bạn bè, lối xóm... còn lắng đọng. Trong đó, có một kỷ niệm khó quên về người Bí thư Chi bộ đầu tiên xã Chí Minh - cụ Lã Văn Quỳnh.

Người Bí thư Chi bộ đầu tiên...

Một ngày tháng 8 năm ấy, cha tôi dẫn tôi sang thăm cụ Lã Văn Quỳnh (cách nhà chừng 250 mét).

Cụ Lã Văn Quỳnh (Ảnh: Tư liệu)

Lúc tôi gặp cụ Quỳnh - người cán bộ Việt Minh đầu tiên của xã Chí Minh (sau đổi thành xã Tây Kỳ, rồi thị trấn Tứ Kỳ, tỉnh Hải Dương và nay là xã Tứ Kỳ, TP. Hải Phòng), thì cụ đã già, nhưng đầu óc còn khá minh mẫn. Cụ chính là người đã “bắt” vào cha tôi, để rồi sau đó cha tiếp bước lớp người đi trước, lên đường theo cách mạng, tham gia kháng chiến.

Cụ Lã Văn Quỳnh xuất thân trong một gia đình nghèo, chỉ có nghề buôn bán hàng quà bánh ở chợ Yên (Tứ Kỳ, Hải Dương). Nhưng, với bản năng hiếu học, chăm chỉ, cụ đã đỗ tới văn bằng Sơ học yếu lược...

Ở vùng nông thôn những năm 1935 - 1936, đạt tới văn bằng ấy, người ta đã có thể kiếm dễ dàng một chân quan ngành - lĩnh vực nào đó...

Nhưng cụ Quỳnh không hề mơ màng gì, dù chỉ là một chức quan nhỏ.

Có lẽ, chính vì vậy mà cụ Quỳnh đã được cơ sở Việt Minh trên TX. Hải Dương “bắt rế” rồi kết nạp vào tổ chức, giao nhiệm vụ: Phát triển lực lượng Việt Minh tại địa phương mình.

Xã Tứ Kỳ - TP. Hải Phòng trên đường phát triển

Mặc dù, chưa nhận thức rõ về khái niệm “Việt Minh”; song được giao nhiệm vụ, cụ Quỳnh lập tức trở về địa phương Tứ Kỳ, tìm hiểu và nắm bắt thông tin, tuyên truyền.

Sau một thời gian ngắn, cụ đã tự mình gây dựng lên một tổ chức Việt Minh - tổ chức đầu tiên ở xã Chí Minh, gồm 7 đồng chí.

Tổ Việt Minh đã trở thành một trong 3 cái nôi cách mạng của huyện Tứ Kỳ thời kỳ tiền khởi nghĩa. Từ cái nôi đó, đã phát triển lực lượng Việt Minh ra khắp khu Trung Tứ Kỳ.

Ngày 15/8/1945, có đồng chí Đỗ Huy Liên - cán bộ Việt Minh về chỉ đạo phong trào cách mạng ở Tứ Kỳ. Lúc đó, Tổ chức Việt Minh gồm 50 người, do đồng chí

Lã Văn Quỳnh lãnh đạo, đã cùng với các tổ chức Việt Minh khác và quần chúng nhân dân, đứng lên giành chính quyền thành công tại huyện nhà.

Khi đánh chiếm vào phủ lý Tứ Kỳ, đồng chí Lã Văn Quỳnh cùng các cán bộ Việt Minh đảm đương trách nhiệm là một trong những mũi xung kích, đã xông vào chiếm Phủ đường, bắt sống viên Chi phủ Nguyễn Bá Ngà, tịch thu toàn bộ ấn tín, chìa khóa công sở, vũ khí.

Lực lượng Việt Minh tiến hành phá kho thóc, chia cho dân nghèo. Tổ chức chiến đấu, đánh chiếm, sau khi giành thắng lợi, cả đoàn quân giương cao lá cờ đỏ sao vàng, hùng dũng tiến về xã Chí Minh.

Vì phải giữ bí mật, các cán bộ Việt Minh đã bịt kín mắt, Nhân dân trong xã kéo về rất đông, không biết họ là ai, từ đâu đến...

Xã Tứ Kỳ chính thức đi vào hoạt động từ 1/7/2025

Tại Đình làng La Tỉnh, quần chúng hân hoan mít tinh, reo hò mừng thắng lợi.

Sau ngày Tổng khởi nghĩa Cách mạng tháng Tám thành công, ngày 25/8/1945, tại Đình làng La Tỉnh, đã thành lập Ủy ban Cách mạng Lâm thời huyện Tứ Kỳ.

Cụ Lã Văn Quỳnh được chỉ định làm Chủ tịch Ủy ban Cách mạng Lâm thời xã Chí Minh...

Tháng 12/1945, cụ Lã Văn Quỳnh được kết nạp vào Đảng Cộng sản Đông Dương. Cụ Quỳnh trở thành người đảng viên đầu tiên, đồng thời là Bí thư Chi bộ đầu tiên của xã Chí Minh và cũng là một trong những cán bộ lão thành cách mạng đầu tiên của huyện Tứ Kỳ...

“Cần kiệm - liêm chính - chí công vô tư”

Thời gian sau, cụ Lã Văn Quỳnh được điều lên huyện, phụ trách Cơ quan Kinh tài (kinh tế - tài chính).

Thời bấy giờ, lĩnh vực kinh - tài là một trong những vấn đề vô cùng quan trọng và cấp bách, nhưng lại gặp phải muôn vàn khó khăn.

Sau Cách mạng tháng Tám thành công, tại hầu hết các cấp, ngành, địa phương, hầu như không có nấy một xu nào trong ngân quỹ, hoặc có nơi nguồn ngân quỹ có nhưng không đáng kể.

Chưa có chế độ thuế khóa, do không có nguồn thu nào.

Ở các cơ quan huyện Tứ Kỳ, ít nhất cũng có tới hàng trăm cán bộ; họ làm việc, nhưng không hề có lương.

Thời gian đầu, đại bộ phận cán bộ phải tự túc lương thực. Ai có gia đình ở gần, thì hằng ngày sáng đi làm, trưa về ăn cơm nhà, chiều đến cũng vậy. Còn những ai ở xa, thì hằng tháng về nhà mang gạo lên, rồi tự nấu ăn.

Do hoàn cảnh, điều kiện như vậy, có người từng là cán bộ huyện, nhưng không có gia đình ở gần nên không có nguồn cung cấp lương thực (trong khi trước đó, họ làm công ăn lương của chế độ cũ) nên đành phải bỏ hẳn việc cơ quan, trở về quê.

Xã Tứ Kỳ - TP. Hải Phòng trên đường phát triển

Đứng trước tình hình khó khăn và thách thức đó, Cơ quan Kinh tài mà người phụ trách là cụ Lã Văn Quỳnh, một mặt tích cực - chủ động cắt cử cán bộ thay phiên nhau xuống địa bàn các xã, thôn trong huyện, thuyết phục, động viên và mong nhận được sự giúp đỡ, quyên góp, ủng hộ của đồng bào; mặt khác, bản thân cụ Quỳnh, với tấm lòng trung thực, bằng cái tâm nhiệt huyết cách mạng của mình, đã trực tiếp đi thân thiện ngoại giao, cổ vũ lòng yêu nước của đồng bào, nhắm vào những nhà giàu, các vị có chức sắc cũ, các gia đình địa chủ, phú nông...

Cơ quan Kinh tài Tứ Kỳ còn tổ chức các cơ sở buôn bán (dưới sự chỉ đạo theo khuôn phép của cấp trên): Kinh doanh mặt hàng chè mang tên Phú Hải ở phố chợ (chợ Yên); mở nghề cắt thuốc bắc; hình thành một số tổ sản xuất nhỏ...

Nhờ vào sự vận động khôn khéo, tài quan hệ của người cán bộ phụ trách Kinh tài Lã Văn Quỳnh, sau hơn 1 năm hoạt động, tạo thành thế, toàn bộ khối cơ quan huyện - không những trụ vững, mà còn tích lũy được nguồn lương thực, đủ cung cấp cho các năm tiếp theo.

Sau này, Chính phủ có chế độ thu thuế bước đầu. Tuy nhiên, nguồn vốn (chủ yếu là lương thực) của Cơ quan Kinh tài huyện vẫn là nguồn hỗ trợ đắc lực, góp phần nuôi cán bộ những năm kháng chiến chống thực dân Pháp.

Một điều ghi nhận và khâm phục ở người cán bộ Kinh tài huyện Tứ Kỳ - cụ Lã Văn Quỳnh - chính là ở chỗ, suốt trong thời kỳ nước sôi lửa bỏng, gian khổ những năm kháng chiến chống thực dân Pháp, cũng như sau này được điều động lên công tác tại Ban Kinh tế Trung ương, cho đến khi về nghỉ hưu, cụ luôn nêu cao tấm gương “Cần kiệm - liêm chính - chí công vô tư” - như lời Bác Hồ dạy.

Cả cuộc đời, cụ sống giản dị, khiêm tốn, chất phác, trung thực; trong công việc thì tận tâm, tận tụy, dốc lòng dốc sức hoàn thành cho bằng được nhiệm vụ giao phó.

Cụ thường nói với các cán bộ dưới quyền của mình những điều đã học và tích lũy được, rằng:

“Nói đi đôi với làm, những việc Bác Hồ làm đều là “mực thước” cho mỗi chúng ta - đó chính là lẽ sống “Thật” và “Thật sự”.

Vì “Thật” đối lập với giả, với dối. “Thật sự” đối lập với qua loa, nửa vời. Đó là “Thuốc hay đắng miệng chữa được bệnh; lời thẳng trái tai lợi cho việc làm” (Khổng Tử) - là thứ vũ khí hữu hiệu để chống lại những kẻ gian xảo, xảo quyệt nói không đúng với làm, nói một đằng làm một nẻo, dùng lời nói để giấu giếm tội lỗi, làm trắng đen lẫn lộn, chính tà bất phân...

Điều đó càng đúng - càng thấm thía như lời Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ cho chúng ta:

“Có những kẻ, miệng thì nói phụng sự Tổ quốc, phụng sự Nhân dân, nhưng bị vật chất dỗ dành mà phạm vào tham ô, lãng phí, hại đến Tổ quốc, Nhân dân” ...” ...

Xã Tứ Kỳ - TP. Hải Phòng trên đường phát triển

Xuất phát từ những đức tính đó của cụ mà dẫu hôm nay cụ đã đi xa, nhưng cứ vào dịp Quốc khánh 2/9 hằng năm, Nhân dân Tứ Kỳ và một số xã làm Lễ Kỷ niệm thành lập nước, đều có tổ chức dâng hoa, cho rước ảnh cụ Lã Văn Quỳnh, cùng với ảnh các cán bộ lão thành cách mạng, để tưởng nhớ những người con kiên trung của quê hương.

Xuân Phong